

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

לקראת שנת ה-200

בחג סוכות זה אנו נכנסים לשנת המאתיים להסתלקות רבינו זי"ע. איזה מהפך אדיר בחסידות ברסלב! מעשרות חסידים בלבד - לפני שישים שנה, הפכנו לכמעט תנועה עולמית.

עדיין חיים בתוכנו אנשים, שזוכרים מצב 'סופני' בברסלב. זה התחיל עם המהפכה הקומוניסטית וכמעט הסתיים בהיעלמות מהמפה אחרי מלחמת העולם השנייה.

וכיום? רבבות חסידים נלהבים מגיעים לאומן לקראת ראש השנה, ומאות אלפים אחרים הוגים בספרי רבינו ותלמידיו הקדושים - בעולם כולו.

זה עתה התפרסם מכתב ששיגר מאומן לאחר המהפכה, רבי לוי יצחק בנדר, שבו הוא מצטט את רבי אברהם ב"ר נחמן: "אנו קומין קטון; הבה ונהיה לפחות מאוחדים".

מקומין קטון הפכנו ב"ה למסה ענקית, שמורכבת מכל מיני זרמים ועדות; ואם רק לפני כמה עשרות שנים חסידי ברסלב היו עשויים מעור אחד וכולם הכירו את כולם, הרי כיום, חסידי ברסלב מדורי דורות 'בטלים' בשיישים' במיגוון העצום של המיקורבים' החדשים.

"הבה ונהיה לפחות מאוחדים..."

העורך

מה מלמדת אותנו הסוכה?

הוא קם בבוקר. ההתחלה כבר הייתה ברגל שמאל. התעורר בשעה מאוחרת, התפילה לא הייתה כפי שהוא רצה. בשוק ארבעת המינים ניסה לחפש אתרוג מהודר ולא השיג, הלולב גם הוא היה רחוק מלהשיב את רצונו.

הוא חזר הביתה ושפך שם את תכולתו, המריבה שפרצה לא הוסיפה על מצב רוחו. הוא בדק את מצב החשבון בבנק, ופניו הפכו כשולי קדרה.

הבן חזר מהתפילה כשבגדו קרוע והוא התמלא עוגמה, בבית הכנסת פגע בו מאן דהו וברגע שלאחר מכן הוא גילה שכובעו נלקח ממנו.

ליל התקדש החג, המרירות עלתה על גדותיה, לא חסרות סיבות. איך, ריבונו של עולם, אומרים עתה זמן שמחתנו?!

הוא קם בבוקר. הכל הולך לו חלק. קם בזמן והתפלל כפי שרצה. רכש ארבעה מינים מהודרים ומשובבי לב. בבית קיבלו את פניו במאור פנים. גם המצב הכספי מעודד, הבנים מתנהגים למופת ובבית הכנסת הוא מתקבל בהערכה.

ליל התקדש החג, הוא מנסה לשמוח, מנסה לעורר את הלב, אך משום מה הכול יבש. מצב רוחו אינו רע, אך שמחה?! לא, בשום פנים לא ניתן להגדיר זאת שמחה, הוא חש מין ריקנות, תלישות, לא יודע מדוע. איך, ריבונו של עולם, אומרים עתה זמן שמחתנו?!

ובכן, השמחה איננה תלויה בהצלחה ואיננה נמנעת בעת כישלון; השמחה נובעת מהנשמה, מתוך התקשרות לבורא.

כיון שכך, השמחה שייכת רק לאדם ולא לבהמה; הבהמה איננה שמחה כשמתמלאים מאווייה, היא נשארת אותה בהמה אדישה, אך כשחסר לה משהו, היא משתוללת ומבקשת למלאות אותה בכל מחיר.

כך גם בן אדם שנוהג כבהמה ואינו מבין מי גורם לכל מה שקורה לו - שההצלחה איננה מעוררת בו שמחה ובודאי שהכישלון גורם לו עצב.

לעומת זאת אדם שמבין מי עומד מאחורי כל הקורה לו, מתעורר בשמחה כשהוא מקבל הטבה מידי בוראו,

הוא מוסיף להכיר בהשגחתו הפרטית של הבורא זה ומתחבר אליו יותר. כך גם בעת כישלון, הוא מבין שיש מי שעומד מאחורי הכישלון ושכונתו להיטיב, הוא מקבל זאת בהכנעה. ההכרה הפנימית שהוא מושגח מקלה עליו את הייסורים, כי הוא מבין שיש להם תכלית, וכך הוא מסוגל לשמוח למרות הכול ובגלל הכול, כיון שהוא מאמין שכול נועד להצלחתו הנצחית.

הסוכה מעבירה לנו את המסר "כי בסוכות הושבת את בני ישראל", את ההשגחה הפרטית של ה' עלינו ואת אהבתו הנצחית לעם ישראל. הסוכה הופכת אפוא את האדם - לאדם.

ללא הכרה זו שהוא מושגח מאת ה' - הרי האדם חי כבהמה. מבלי להכיר מניין נובעים המקרים הטובים או המקרים המצעררים, שבכך כאמור תלויה השמחה; ללא הכרה בהשגחת הבורא - לא יועילו עושר וכבוד כדי לגרום שמחה. להיפך, על פי רוב הם יהיו סיבה לעצב.

"כי באמת, בעסקי עולם הזה, אין בהם שום שמחה כלל, כי מאחר שכל שמחתו הוא תאוות עולם הזה, בודאי אין זה שמחה כלל. כי זה ידוע לכל, שאין שום אדם ממלא תאוותו, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו וכל מה שיש לו יותר - חסר לו יותר" (ליקוטי הלכות: הודאה ו). אך עם

ההכרה בהשגחה הפרטית של ביכולתו של אדם לשמוח גם בעת צער וכאב, "אבל שמחת הצדיקים, שהיא שמחת ישראל, כל מה שמקבלים מה' יתברך - הם שמחים בו, ואפילו כשיש להם יסורים ועניות חס ושלום, הם שמחים ביסורים, ומכל שכן כשמשפיע להם איזה טובה, הם מקבלים בשמחה ומודים לה' יתברך בין בטיבו בין בעקו חס ושלום" (שם).

כדי שחג הסוכות אכן יהא זמן שמחתנו, יש להשקיע בהכרה יסודית זו שהסוכה מלמדת אותנו: להיות אדם, להכיר את מי שמשגיח עלינו, את מי שמנהיג את חייו, מזהיב את אנו מקבלים את השפע התמידי ומי מופקד על כל המאורעות שקורים לנו. הסוכה מסוגלת להשפיע שפע אמונה זו. בכניסתנו לסוכה עלינו להתפלל שנוכה להכרה זו שהינה מקור שמחת החג, והיא זו שתשפיע עלינו שמחה לכל ימות השנה. (על פי ליקוטי מוה"ר זי"א רסו).

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	מורה"ר	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף הנומי
תשרי	ה"א	ה"ב	ה"ג	ה"ד	כ"ב
שבת	טו	צג:	קטז	קיד-קיד	מג
א	טז	צד:	קז	קטז-קטז	מד
ב	יז	צד:	קח	קיד-קיד	מה
ג	יח	צה:	קיט	קט-קט	מו
ד	יט	צה:	קכ	קכא-קכב	מז
ה	כ	צו:	קכא	קכג-קכד	מח
ו	כא	צו:	קכב	קכה-קכו	מט

אוצרות
ברסלב

02-9950000
Tel. 1-718-8552121

ת.ד. 50617 בית שמש
טל' במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066
bra Slav@actcom.net.il

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל

עצה נפלאה

למילים של התפילה ולהזדהות עם הבקשות וההודאות שבתפילה?

רבינו מסביר את אחת הסיבות לקושי זה:

המחשבה והדיבור הם שני הפכים. המחשבה קשורה לספירת החסד (עץ חיים שער מד"ג פ"ג שהמוח הוא כנגד שם היה שרומז למידת החסד כמו שכתוב 'יוםם יצוה ה' חסדו'), בעוד שהדיבור קשור למידת הגבורה כמו שכתוב 'וגבורתך ידברו'.

למדנו אפוא שהמחשבה והדיבור קשורים למידת החסד ולמידת הגבורה שהן שתי הפכים כידוע. כיצד נוכל לחבר הפכים אלו?

- על ידי מידת "השלום".

שלום אמיתי פירושו ששני דברים הפוכים מתחברים כאחד לעשות את רצון ה', כמו שאמרו חז"ל על הפסוק 'עושה שלום במרומיו' - שיש מלאך ממים ויש מלאך מאש, ומים בדרך כלל מכבים אש, אבל הקב"ה עושה שלום ביניהם ומחברים יחד.

מידה זאת מצאנו אצל יוסף הצדיק, שהתנהגוה הן בחסד, כמו שכתוב "את אחי אנוכי מבקש" והן בגבורה כמו שכתוב "ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם". לכן גם נאמר עליו "ויוסף הוא השליט" שרומז למידת הגבורה; הוא המשביר - מפרנס - לכל עם הארץ, שהוא מידת החסד.

"עצה נפלאה לעבודת ה', ובפרט בשעת התפילה, כשאדם רואה שאינו יכול להתפלל כלל ולקשר המחשבה אל הדבור, אזי יזכיר את עצמו שהוא בודאי מרוצה למות על קידוש השם, ותיכף כשיזכיר את עצמו שרוצה למסור נפשו... נתעורר בו... בחינת השלום... שמחבר חסדים וגבורות... שמקשר החכמה והמוחין שהם בחינת חסדים להדיבור שהוא בחינת גבורות".

(ליקוטי מוהר"ן ח"א ע)

הביטוי "עצה נפלאה" אינו מצוי בליקוטי מוהר"ן, למרות שכל הספר הקדוש הזה מלא עצות טובות ונוראות! כלשונו של ר' נתן בהקדמתו, ואם רבי נתן צורך לחרוג ממנהגו, בוודאי טמונה כאן עצה מיוחדת במינה, מעשית ויעילה לבעיה שאיתה מתמודד כל מי שניסה להתפלל בכוונה:

איך מגיעים לריכוז בתפילה, או בלשון רבינו איך "מקשרים" את המחשבה אל הדיבור?

ובכן, העצה היא לך, תתפלל במסירות נפש. או במילים אחרות: תזכיר לעצמך, שבוודאי אתה מוכן למסור את נפשך על קידוש ה' אם תידרש לכך, כמו שאמרו חז"ל: "אין תפילתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים נפשו בכפו" (תענית ח ע"א).

מדוע כל כך קשה לנו להתרכז בתפילה, להקשיב

ישאל השואל: טוב, הצדיקים זכו ל"שלום", אבל מה זה עוזר לי היהודי הפשוט?

התשובה היא שכל יהודי בכל מצב שהוא, בהיותו חלק מעם ישראל, יש בו נקודה טובה, יקרה מאוד שהקב"ה מתפאר בה, כמו שכתוב "ישראל אשר בך אתפאר", ובנקודה הזו כל יהודי נחשב ל'צדיק' כמו שכתוב "ועמך כולם צדיקים". לכן, כל יהודי יכול לזכות למידת השלום, כמו שכתוב "ד' יברך את עמו בשלום".

אמנם בדרך כלל הנקודה היהודית הזו רדומה וחבויה, תחת מעטה של תאוות ומידות רעות, אלא שברגע של מבחן, כשרוצים להכריח יהודי להמיר דתו ח"ו, ורוצים לכבות לגמרי את הניצוץ הקדוש שבו, דווקא אז הנקודה הזו מתעוררת ומתגברת. זו הסיבה שאפילו יהודים פשוטים מאד מסרו את נפשם על קידוש ה', כי הנקודה היהודית שבהם התעוררה דווקא אז.

לכן, כשאדם מתפלל במסירות נפש, ומזכיר לעצמו שגם הוא מוכן למסור את נפשו על קידוש ה' אם יידרש לכך, אזי הנקודה היהודית שבו מתעוררת ביתר שאת, והרי בנקודה הזו הוא נחשב צדיק, והוא זוכה למידת השלום המתחברת בין הפכים ובכוחה לחבר בין המחשבה לדיבורי התפילה ויכול להתפלל בכל לבו.

זו לא "עצה נפלאה"?

דורות

בעקבות הדורות בחסידות

ר' דוד צבי דאשיווסקע

להתקרב לרבינו. אולם דבר אחד מעיב על ששונם, החסיד המופלג רבי דוד צבי מוטל על ערש דווי.

מפה לאוזן עוברת השמועה כי אלו הם רגעיו האחרונים... אחיו רבי יודל הקשור אליו בעבותות אהבה, שוהה לידו, הוא מבחין בכך ופורץ בבכי גדול. ואז פוקח אחיו את עיניו, הוא נשאר במחיצתו עוד שעות ספורות, משל אינו רוצה לפגום בשמחת ההילולא.

רק לעת ערב, ב"ט תשרי, השיב את נשמתו לבורא.

כאשר המתניו חסידי ברסלב להלווייתו, היה גם רבי אברהם בן רבי נחמן בין הממתניים, וכה אמר בשבחו: "זה היה יהודי שהייתה לו בכל יום שעת התבודדות" - - -

נקודה

**"כשחולף ראש השנה,
אני מטה אוזן לשמוע
אם מעירים שוב לסליחות"...**

(דברי רבינו, על פי שיחות הר"ן רט"ו)

פרטיות למקורבים החדשים, כדרך שנהגו כל תלמידי מוהרנ"ת. וכך הוא משיב לשני מקורבים מפולין ששאלו לדעתו בנוגע לעניין מסוים: "אודות השאלה לתת להם בזה עיצה אמיתית. באמת אי אפשר להשיבם בזה כלל, כי מסתמא יש בזה פרטים הרבה, הן לצד זה והן לצד זה... על כן, אסור לנו לדבר בזה כלל, רק מתורתו הקדושים מותר לנו לדבר ולתת עצה על כל דבר. על כן עצתי שתלמדו ביחד את התורה 'תקעו אמונה' ליקוטי תניניא ה' אשר שם מבואר שעל ידי צעקת הלב יכולין לחתור ולמצוא מים שמהם גדלה האמונה, והמים הם העצות. על כן כשתקיימו כנ"ל ללמוד התורה; ואחר כך לומר התפילה אשר על התורה הזאת ולהתבודד לבו ולקיים 'צעק לכם אל ה'...' בוודאי יעזור להם השי"ת ויתן להם עצה טובה".

ר' דוד צבי התייחד במידת השמחה, וגם בעת היותו זקן מופלג היה עולה על פסל בקלויז בעת ריקודם של החסידים לאחר התפילה, ומעודד אותם בקריאות של שמחה.

על הרגשתו העצומה בקדושת ציון רבינו, סיפר החסיד רבי בן ציון אפטר: "כשהיה כבר ר' דוד צבי זקן מופלג, לויתתי אותו פעם בלכתו לציון רבינו, כשאני מסייע לו בהליכתו. פנה אלי בחיל ורעדה: 'המבין הינך להיכן הולכים אננו?... כאילו זו הפעם הראשונה שהוא בא אל הציון הקדוש'."

ה"י בתשרי שנת תרע"ג, חסידי ברסלב מסבים לסעודת ההילולא של רבינו הקדוש, ולאחר מכן רוקדים ממושכות, כשעל שמחת החג נוספת שמחתם על זכייתם הנצחית

נולד בשנת תקפ"ט לאביו ר' יונה, נכד הרב המקובל רבי יודל מדאשיב תלמידי רבינו. בימי נעוריו זכה להסתופף בצל מוהרנ"ת והיה בן בית אצלו. עד קנה ושיבה היה חוזר על כמה "הלכות" מספר "ליקוטי הלכות" ששמעם מפי קודשו.

כאשר הסתלק מוהרנ"ת לעולמו היה בן חמש עשרה, כמו כן זכה להכיר את סבו רבי יודל, ואת רבי נפתלי, ועוד כמה מתלמידי רבינו.

תלמיד חכם מופלג היה ר' דוד צבי ויחדש חידושים רבים בתורה, כמו כן הרבה לעסוק בספרי רבינו, במאמרי מוהרנ"ת ובתפילותיו הקדושות - בהתמדה נפלאה, ואף זכה לחדש בהם; את חידושו שעלו לו בעת לימודו בספרי 'ליקוטי מוהר"ן' וסיפורי מעשיות העלה על הכתב. עסק בהדפסת ספרי רבינו שהיו באותם ימים יקרי המציאות.

אחיו הצעיר ר' יודל, שזכה אף הוא לאריכות ימים כאחיו, נאנח בצער טרם פטירתו: "כיצד אצטדק לפני אחי ר' דוד צבי בעולם האמת על שביקש ממני להביא את חידושו לדפוס ולא יצא הדבר לפועל!?"

ר' דוד צבי היה אחרון תלמידי מוהרנ"ת, ולצעירי החסידים באומן הייתה הזכות להתבשר במחיצתו של אותו שריד לדור מופלא. גם חסידים מפולין התענוג על מכתביו שהיו מלאים וספוגים בדברי רבינו ומוהרנ"ת.

למרות דעתו הרחבה, נמנע תמיד מלתת עצות והדרכות

הנסף לאיש הנכון בזמן הנכון

הביט מר גודנברג בפניו של רבי שלמה וחש צביטה בלבו: האם ליה ימסור את האוצר זוטא שהבטיח בלבו לתת לירושלמי הראשון שיזדמן בדרכו? ...

האדם יראה לעינים. ומה ראה גודנברג? יהודי דל, עיניו מושפלות וקנו המגודל מפותל, וכולו קשרים עבותים – קאלטונעס...

כי זאת למודעי: החסיד הצדיק רבי שלמה לא נגע מעולם בדיקנא קדישא, אי לכך הסתבכו שערות זקנו ושיוו לפניו מראה משונה מעט.

בראותו את רבי שלמה חיש הסוחר הנקה שאם ימסור את הממון ליהודי זה, לא יצא ידי חובתו...

חשב גודנברג לפי הגיונו של סוחר, מה לעשות, והחליט לפנות לרבה של ירושלים, רבי יוסף חיים זוננפלד, לשאול בדעת קדשו איך לנהוג.

שאל גודנברג לשמו ולמקום מגוריו של רבי שלמה, ועזבו לשלום בלי לומר מילה וחצי מילה על הבטחתו.

הגיע גודנברג אל מעונו של רבי יוסף חיים, סיפר לו את כל אשר עם לבבו, וסיים במעשה זה שפגש ביהודי משונה לפי מראהו, ואינו יודע אם למסור לו את הסכום הנכבד שהקדיש לצדקה.

בשמוע רבי יוסף חיים במי המדובר, פשט חיוך של קורת רוח על שפתיו:

"הקב"ה היה בעזרך" – אמר לו – "והקרה לפניך את האיש ההגון! לך וקיים את הבטחתך בלבב שלם".

כאשר הובילה זוגתו של רבי שלמה את בתה לחופה בלב שמה, ידעה בברור כי הבוטח בה: חסד יסובבנו.

למישור, והעניינים סודרו על הצד היותר טוב. עכשיו הגיעה העת לקיים את ההבטחה.

הפקיד גודנברג את עסקיו בידים נאמנות והוא עצמו החל להכין עצמו לעליה לארץ ישראל. מובן שלא שכח את הסכום הנכבד שהקציב, לתתו ליהודי הירושלמי הראשון שיקרה בדרכו.

שעת בוקר מוקדמת בירושלים שבין החומות. אור נעים פשט בסמטאות המעוקלות המלאות זיו ואורה. רבי שלמה וקסלר החסיד הותיק נטל טליתו ותפיליו, ויצא מפתח ביתו לתפילת שחרית. צעדיו הדהדו בסימטה הריקה; בשעת בוקר מוקדמת זו שקועים היו עדיין מרבית התושבים בשנתם.

פסע ר' שלמה בדרכו, ממלמל פסוקים ותפילות, והנה הגיע לאזניו קול מצעדי גבר הבא כנגדו. היה זה ארון גודנברג, שלא רצה לנטות ימינה או שמאלה טרם יקיים את הבטחתו.

היהודי הראשון שפגש בירושלים העתיקה היה רבי שלמה וקסלר.

גודנברג עצר מולו, וברכו במאור פנים: גוט מארגן!

ר' שלמה הביט ביהודי הבלתי מוכר והשיב אף הוא בברכה הרגילה: א גוט יאר!

כאשר בגרה בתו של העובד המופלא רבי שלמה וקסלר, דאגה זוגתו מאד. הבית המושטת על רוחניות – אין בו כלל מקום לגשמיים, אבל כדי להשיא את הבת צריך להתחייב במזומנים, ואלו מאין לה?

לא כלאה זוגתו דאגתה בלבה, ותינתה צערה בפני בעלה: "מה יהיה על בתנו, ואין בידינו פרוטה לפרטה להוצאות נישואין?"

רבי שלמה, חסיד ברסלב בכל נימי לבו ונפשו, קדוש ופרוש מחיזו דהאי עלמא, שכל ימיו דאג רק לעולם הבא, לא קימט אפילו את מצחו בדאגה קלה: "הוצאות נישואין? למה לנו לדאוג? הקב"ה יעזור, יהיה טוב, הבוטח בה: חסד יסובבנו".

אדון גודנברג, תושב ברלין, סוחר מצליח, הסתבך בעיסקה כושלת שגררה אותו למצבים לא נעימים. בתור יקה: שרגיל לסדר ומשמעת בכל ענייניו, לקה בכפליים. גודנברג היה יהודי מאמין, שומר תורה, ולמרות מזוג הקר ואופיו השקול, הגיע רגע בו החליט כי כאשר יעזרהו ה' ויצא בשלום מהתסבוכת, יעלה לירושלים עיר הקודש ויעניק סכום משמעותי ביותר ליהודי הראשון שיפגוש בדרכו.

ה' עזר, ואדון גודנברג יצא מצרה לרווחה. העקוב היה

השבוע לפני...

השבוע לפני 127 שנה

י"ד בתשרי, שנת תרמ"ג – יום פטירתו של רבי אפרים ב"ר נפתלי.

רבי אפרים דן היה מתלמידי המובהקים של מוהר"ת, ומחברם של הספרים: 'ליקוטי אבן ורפילות הבוקר'. הוא נולד בעיר נמירוב בשנת התק"נ, לאביו רבי נפתלי, שהיה מגדולי תלמידי רבינו הקדוש. שלשלת הייחוס המפוארת של רבי אפרים תועדה היטב על ידי מחותנו ר' יהודא לייב מקולומיא-צפת: "הרב החסיד מו"ה אפרים הי"ו, בן הרב ר' נפתלי ז"ל, בן הרב ר' יהודא ליב ז"ל, בן הרב ר' יעקל זל"ה מנעמריב - כולם היו גדולים וצדיקים, מחברי ספרים, אולם לא באו בדפוס. אמו [של ר' אפרים] הייתה שמה מיקל לאה, בת הרב הצדיק המפורסם ר' דוד ליפיוויץ זצ"ל, בן הרב הצדיק הקדוש ר' אפרים מקסאקה, מגיד-מישרים דקהילה הנ"ל וצוקלה"ה, מתלמידי הבעש"ט ז"ע" (קובץ שולח צבי גיליון ב, ב"ב תש"ז).

בזכותו עלה רבי אפרים לארץ ישראל והתיישב בירושלים. מדי שנה היה עושה את דרכו לאומן לקראת ראש השנה וחזור לארץ אחרי החגים; וכך מוסר בשמו רבי אברהם שטרנהרץ בספר 'נעימות נצח' (סיפן ה): "שמעתי מר" אפרים ב"ר נפתלי ז"ל, שלעת זקנתו היה דר בארץ הקודש, בירושלים עיר הקודש תובב"א, והיה נוסע תמיד משם על ראש השנה לאומן, אך פעם אחת היתה סיבה מאת ה' שנשאר על ראש השנה בכיתו בירושלים, מחמת שלא היה באפשרות בשום אופן ליסע, ולבו דוה מאד על זה בכלל, אך העיקר בעת שהגיע לזמן תפילת מנחה בערב ראש השנה אצל כותל המערבי, נזכר את עצמו בתפילת מנחה של אנשי שלומינו באומן בהקביון הקדוש, וכאב לבו כל כך עד שכמעט יצא מחיותו, מחמת שברון לבו שאינו נמנה עם הקביון באומן עם התפילה, עד שצעק: 'רבנו של עולם! אני מקשר עצמי, עם כל התפילות שלי מעכשיו על כל ראש השנה, להתפילות שמתפללים בהקביון הקדוש באומן, ואז נתקרה דעתו קצת'.

גם בשנתו האחרונה, שנת תרמ"ב, אור רבי אפרים אומץ ושם פעמיו לאומן לקראת ראש השנה. לאחר מכן המשיך לטְשֶׁהרין, לעשות את החגים, כבכל שנה, אצל בתו. אולם לדאבון לב, נפטר רבי אפרים בערב חג הסוכות, כשהוא מותר צוואה מפורשת, שיקברוהו אך ורק סמוך לקברו של מי שהיה באומן בראש השנה, יהיה מי שיהיה!

ידידו רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה קיבל את הודיעה הכואבת ביום כ"ב בכסלו; וכה הוא כותב בסערת לבו: "אוי ומר על שברנו המור והמורו, ששמעתי בזה הרגע מהסתלקות הצדיק החסיד ר' אפרים ז"ע. אוי לו, אוי לו, אוי לו! אוי! אוי לו על צנא מלא דספרא, אשר מסר נפשו בשביל לחיות על ראש השנה של הצדיק, להתפלל בבחינת דין (על פי ליקוטי מוהר"ן ח"ב), כמבואר ב'ליקוטי הלכות' (הול המועד ה) על הצדיקים המופלגים הגנויים בחוץ לארץ, שזה תפילה בבחינת דין.

'ועתה אני מבקש - להודיע למוטי נסתלק, ואם באומאן היה בריא על ראש השנה, והיכן, באיזה מקום נסתלק. כי לבי דוי על הסתלקות אבן טוב כזה, ורועה אני לידע איך ומה הסתלקותו. ואשרי לו שבן ד' או ה' שנים היה מקורב לרבינו ז"ל בכל מאמציו מוחו, בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו, וקורב עצמו בכל כוחותיו לאדמו"ר מוה"ר נתן זצ"ל. אשרי לו, בשלום יתו על משכבותיו. ואנו צריכים בכל עת ללמוד החיבור שלו, על כל פנים מעט, בכדי שיהיו שפתותיו דובבות בקבר. ומעתה יהיה בלע המות לנצח" (נתיב צדיק קטו).

לחידודא

חידון השבוע לעצירים

חידה מס' 24

באיזה יום הייתה הלוויה של רבינו הקדוש?

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-99-50000. לאחר בחירת שפה, הקישו 1-9-2-1 והשאירו הודעה עם שם, כתובת ומס' טלפון. בין הפותרים נכונה עד יום שני בשעה 12 בלילה, תיערך הגרלה על זכות קניה בסך 50 ₪.

זכה בהגרלה לחידה מס' 22:

נתן בר-לב ממודיעין עילית, בזכות קניה בסך 50 ₪ בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים.

"חג הסכת תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקנך"
(דברים טו ז) "מכאן שמסככים בפסולת גורן ויקב" (סוכה יב ע"א).

ביום כיפור אנו עושים תשובה מאהבה, ואז העוונות נהפכים ליכויות, כמו שאמרו חכמינו שכאשר התשובה היא מאהבה הזדונות נעשים כזכויות (יומא פו ע"ב).

לכן צריך לעשות את הסכך מפסולת גורן ויקב, שהן הקליפות של החיטים והענבים, כי הקליפות שוטפות את הפרי רומזות לכוחות הרע שמסכים על הטוב, ועל ידי התשובה מאהבה ששבנו ביום כיפור, דווקא הרע הזה, פסולת גורן ויקב, נהפך לטוב ומסככים בהן את הסוכה הקדושה.

(ליקוטי הלכות: ספר תורה ב, ח)

"סוכה דירת עראי ולא דירת קבע" (סוכה ב ע"א).

תכלית בריאת האדם היא: שיכיר האדם את הבורא ואת גדולתו, כמו שכתוב בזהר: "בגין דישתמודעון ליה" – שמטרת הבריאה היא בשביל שיכירו אותו.

תמיד צריך להשתדל להכיר אותו יתברך יותר ויותר, כי עד כמה ש"גדול ד' ומהולל מאד" עדיין "לגדולתו אין חקר".

לכן אמרו חז"ל על הסוכה: "סוכה דירת עראי ולא דירת קבע", כי הסוכה רומזת להשגת הדעת האלוקית, כמו שאמרו חז"ל "יסכה – שסכתה ברוח הקודש", וידעיה זו אסור שתהיה בבחינת 'דירת קבע', כלומר שאין להסתפק בהשגה אלוקית גבוהה ככל שתהי, אלא תמיד יש להשתדל ולשאוף להגיע למדרגה יותר גבוהה, בהבנה ובעומק.

(ליקוטי הלכות: סוכה א, ב)

הנענועים של ארבעת המינים – רמזים לכל באי עולם!

תפקידנו בעולם הוא: לגלות לכל באי העולם שה' הוא האלוקים ומלכותו בכל משלה. ידיעה זו אמנם פשוטה היא, אך יש בה עומק רב - עד כמה אין חקר לגדולתו יתברך ועד כמה הוא קרוב לכל קוראיו. עומק זה אי אפשר להביעו במילים, והרב שרוצה למסור אותו לתלמידיו יכול רק לרמוז עליו בתנועות ידיו וכדומה.

כך אנחנו בימים הנוראים, התחלנו להמליך את הקב"ה בעולם ותקענו בשופר כדרך שתוקעים בהמלכתו של מלך - להודיע לכל באי עולם כי ה' הוא האלוקים - וכמו שאנחנו מבקשים בתפילות של ר"ה ויום כיפור "וידע כל פעול כי אתה פעלתו" - אך סיומו של תהליך זה הוא בסוכות, בו אנחנו מנענעים בלולב למעלה ולמטה ולארבעה רוחות העולם. זאת כדי להודיע לכל שהשי"ת נמצא בכל מקום וכי הכול שלו, כמו שאמרו חכמינו (סוכה לו ע"ב).

שכן עומק הדעת הזו, להרגיש עד כמה באמת הקב"ה נמצא בכל מקום, ולמרות גדולתו האינסופית הוא קרוב אלינו עד מאד, עומק זה אי אפשר להביע במילים, אפשר רק לרמוז עליו בנענועים של הלולב ומינוי.

(ליקוטי הלכות: נדרים ד, כט)

שאלה:

האם תוכלו לבאר לי את דברי רבינו שבינו לבין משיח לא יהיה הבדל, אלא שלמשיח יצייתו ולו אין מצייתים?

תשובת הרב שמעון טייכנר:

דברי רבינו אלה, כמו דברים רבים אחרים שהשמיע רבינו, עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר. בספר 'חיי מוהר"ן' פרק 'מקום ישיבתו ונסיעותיו' י"ב מובא שסמוך לכניסתו לגור בעיר ברסלב אמר: "היום נטענו שם 'ברסלבר חסידים' ושם זה לא ישתקע לעולם, כי לעולם יהיו אנ"ש נקראים על שם עיר ברסלב", וזאת על אף שגם קודם לכן, במקומות מגוריו הקודמים, במעוודיבקה ובולטיפולי, היו לו חסידים והם לא נקראו חסידי מעוודיבקה או חסידי זלטיפולי.

הסיבה לכך היא, שמאז נכנס לעיר ברסלב התחיל לגלות תורות השייכות מצד אחד לעבודת ה' של כל אחד כקטן וכגדול, ומצד שני הם עוסקים במעלות רמות מאוד ובדרכים כיצד להשיגם.

מדרגות אלה נשגבות מאוד והן שייכות ליחיד הדורות. אלה הם מושגים שמשיח יחדיר בקרב כל באי עולם, כגון מושגים של תיקון המלכות או התאחדות באין סוף, או מושגים של "לטעום טעם אור הגנוז", היינו סודות התורה שיתגלו לעתיד, "אור האהבה שבדעת", "אורייתא דעתיקא סתימאה", "להמשיך שלום בעולם" וכדומה.

מובן שאלה הם דברים נשגבים שמשיח יתקן בהם את העולם, אך רבינו הקדוש כבר הטעים לנו עכשיו מעט ממושגים אלה, כדי שכבר עתה נשתוקק אליהם ונתחיל בעבודה לקראת הגאולה.

אם כן, ביאור הדברים של רבינו הוא, שלעתיד לבוא, כשתימלא הארץ דעה את ה', יעסקו הכול באותן תורות ובאותן עצות שהשמיע רבינו כשנכנס לעיר ברסלב, אבל הכול יבינו אותם אז בהשגה אחרת, הרבה יותר גבוהה מזו שיש לנו עכשיו.

כלומר, את אותם דברים קדושים שהשמיע רבינו הקדוש בימי מגוריו בברסלב, יחדיר משיח בלב ישראל כאשר לכל אחד מהם יהיה לב להבין אותן בכל עומק משמעותם, לפיכך יצייתו הכול למשיח ולכל אשר יאמר כי הוא זה. מה שאין כן עתה, שליבנו חסר מאוד ואיננו תופסים את הדברים הקדושים בכל עומקם, לכן אין אנו מצייתים לרבינו הקדוש כדבעי.

זה בדיוק בשבילך.

באמצע החיים, סתם יום אחד, לעזוב הכל ולצאת למסע של התחדשות, הדמנות עבורנו, חוויה בשביל הנשמה.

ירושלים: רח' בית ישראל 38 בני ברק: רח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה.
גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
1-800-255-522

24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

מידעון

אצרות ברסלב	
לשמיעת שיעורים בשפות שונות	02-9950000
בארה"ב	(1)718-8552121
מוקד הישועות העברת בקשות לקברו של רבי נחמן מברסלב באומן	1-800-255-522
דרך צדיקים - חוויה עם נשמה	
נסיעות לקברי הצדיקים באירופה (ארצי)	02-5410100
חנות ספרים ברסלב	
מא"ש 110 ירושלים	02-6286823
חדר ספרי ברסלב	
אלשיך 5 בני ברק	052-7653662
הרב דוד קרמר-מוהל מוסמך מוהל בית החולים "ביקור חולים" בעמח"ס מסורת הברית	052-7656777
מבצע סיפורים ירושלמיים	
כל כרך 33 ש"ח בלבד	057-3122065